

СУЧАСНІ НЕЙРОПСИХОЛОГІЧНІ МЕТОДИ КОРЕКЦІЇ ВИЩИХ ПСИХІЧНИХ ФУНКЦІЙ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ

Актуальність: в останній час кількість дітей з проблемами розвитку зростає. Це пов'язано з виникненням ураження центральної нервової системи, які здебільшого виникають під час пренатального періоду, при патології пологів, або ж під час розвитку патологій під час перших трьох місяців життя дитини. Ці порушення можуть провокувати розлади як когнітивних процесів так і емоційної сфери дитини. Такі розлади надалі можуть проявитися в вигляді аутизму та інших змінах особистості дитини, які поширюються, і приводять до значних соціально-психологічних проблем у сім'ї і суспільстві. Тому виникає нагальна потреба у виборі та розробці індивідуальних підходів до корекції цих станів.

Нещодавно вважалося, що такі вищі психічні процеси як мова, письмо, рахування, пам'ять, мислення не відновлюються, оскільки пов'язані з певною обмеженою ділянкою мозку і тим патологічним процесом, який формується там. Однак, розробки сучасної нейропсихології свідчать про інше, а саме про можливість відновлення втрачених вищих психічних функцій в результаті відновлюючого навчання. Як відомо, психофізіологічною основою вищих психічних функцій є функціональні системи, які за П.К. Анохіним, не з'являються із народженням дитини, не формуються самостійно, а утворюються під час діяльності, взаємодії, спілкування з людьми протягом життя. Це спонукає мозок працювати в іншому режимі, формувати нові функціональні системи, які, в свою чергу, будуть сприяти реалізації вищих психічних функцій. Таким чином формуються і втрачені функції, наприклад, мови, або моторні навички, взагалі. Стало відомо, що відновлення відбувається шляхом міжсистемної або внутрішньо системної перебудови порушеної функції за допомогою раціонального відновлюючого навчання. Для цього використовуються спеціальні психологічні методи і програми, адекватні механізму порушення функціональної системи та психічної функції.

В основі відновлення вищих психічних функцій, як вважає Цветкова Л.С., знаходяться принцип перебудови функціональних систем шляхом міжсистемної або внутрішньо системної корекції порушеної функції. Така перебудова досягається за рахунок раціонального відновлюючого навчання в результаті підбору адекватних методів згідно із структурою порушення та його причиною, системного використання спеціальних психологічних методів і програм, адекватних механізму порушення функціональної системи та психічної функції. Тому, головне завдання нейрокорекції полягає у

стимулюванні розвитку певних структур мозку, а також формування скоординованої роботи структур мозку. Нейропсихологом та іншими спеціалістами, які беруть участь у корекції поведінки дитини, створюється індивідуальна програма курсу, яка актуальною і спрямованою саме на вплив змінених параметрів поведінки та стану дитини.

В програмі можуть бути використані у різних комбінаціях сучасні методи корекції дитячої нейропсихології, наприклад, такі як метод заміщуючого онтогенезу (Семенович А.В.). Цей підхід направлений на формування базових основ. Вплив на сенсомоторний рівень психіки дитини стимулює розвиток вищих психічних функцій. Основним змістом завдань є різні види тілесно-орієнтованих технік та дихальних вправ. Кожен з рівнів корекції направлений на активацію певних функціональних блоків мозку.

В основі методу нейро-сенсомоторної інтеграції рефлексів, автором якого є С.А. Масгутова, знаходиться інтеграція рефлексів, які мають подвійне значення: захищати та розвивати. Мозок обробляє сигнали від певної сенсорної системи і активує відповідні реакції які можуть бути спрямовані як на захист організму так і на його розвиток.

До програм, які використовуються висуваються певні вимоги, а саме: вибірковість змісту програми, послідовність виконання операції, багаторазове відтворення програми в процесі навчання, урахування зовнішніх стимулів, що створює умови для достатнього рівня самостійності та активності у виконанні програми дитиною. Все це дозволяє досягти певних успіхів у розвитку дитини, створити позитивний настрій як у дитини так і батьків та сформувані перспективу на майбутнє.

*Науковий керівник: Долгова О.М.,
канд. біол. наук, доцент*

УДК 159.9:378.14 (043.2)

Горобей В.П

Національний авіаційний університет, Київ

ОСОБЛИВОСТІ ЕМПАТІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА

Актуальність дослідження емпатії у професійній діяльності психолога полягає в тому, що саме емпатія займає особливе місце в ряді необхідних якостей психолога та забезпечує ефективність професійної діяльності. Саме психологи в період ранньої дорослості мають дефіцит емпатії, так як, емпатичні здібності психолога зростають зі збільшенням професійного